3. Національна доктрина розвитку освіти. *Освіта*. 2002. № 26. С. 3.
4. Федорчук О. С., Дорошенко Ю. О. Використання можливостей мережі Інтернет у діяльності закладів освіти. *Інформатизація середньої освіти: програмні засоби, технології, досвід, перспективи : навчально-методичний посібник*. К. : Педагогічна думка, 2003.

Верезомська Світлана Жоржовна
к. і. н., доцент кафедри педагогіки та суспільних наук,
Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», sverezomska@gmail.com

ЗАСТОСУВАННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ ТА ОНЛАЙНОВИХ СЕРВІСІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ СОЦІОЛОГІЇ (НА ПРИКЛАДІ ПОЛТАВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЕКОНОМІКИ ТА ТОРГІВЛІ)

Виклики сьогодення, що постали перед світом на фоні коронакризи, призвели до змін і в економічних та соціокультурних процесах, а також знайшли відображення і в освітній сфері. Розвиток інформаційно-комунікативних технологій, та утвердження в освітній політиці більшості країн світу концепції «освіти впродовж життя» призвів до появи дистанційного, онлайн та електронного навчання (e-learning), в ході якого освітній процес був винесений поза межі традиційних стаціонарних навчальних аудиторій.

Дистанційне навчання як вид освітньої діяльності широко практикується у світі з самого початку XXI ст. у вигляді різних моделей, головними компонентами яких є відповідний курсу навчальний контент та налагоджені канали комунікації між викладачами (тьюторами) та студентами. В Україні датою офіційного початку запровадження дистанційного навчання можна вважати 21 січня 2004 року, коли наказом № 40 Міністерства освіти і науки України було затверджено «Положення про дистанційне навчання» [1, 2], яке поклало початок впровадженню новітніх цифрових технологій в освітній галузі. Особливу вагу та актуальність проблеми дистанційного, електронного та онлайн навчання набули з початком світової пандемії COVID-19 та введення жорстких карантинних обмежень для навчальних закладів.

При цьому необхідно зазначити, що Полтавський університет економіки та торгівлі на початок пандемії вже мав достатню базу для швидкого переведення освітнього процесу з аудиторій в онлайн, оскільки вже понад дев'ять років має активно функціонуючий Центр дистанційного навчання (Головний ЦДН). До складу Центру дистанційного навчання також входить десять локальних центрів дистанційного навчання: Новомосковський, Білгород-Дністровський, Кропивницький, Житомирський, Миколаївський та інші, що дозволяє надавати якісні освітні послуги студентам з різних куточків України [3]. Завдяки використанню платформи Moodle та інтегрованій фахівцями ЦДН у цю платформу ресурсу для відеозвязку Jitsi Meet освітні послуги студентам надаються з використанням формату відеолекцій, онлайн-семінарів та розміщення необхідного навчального контенту з усіх предметів, що їм викладаються.

Багаторічне існування потужної системи дистанційної освіти у Полтавському університету економіки та торгівлі та постійне оновлення й удосконалення як інструментів ДК, так і ІКТ компетентностей викладачів дозволило ще навесні 2020 року, під час впровадження жорстких карантинних заходів через пандемію COVID-19, перейти на повномасштабне дистанційне та онлайн-навчання. Проте для кращого забезпечення навчального процесу, більш повного психологічного, особистісного контакту із своїми студентами викладачі ПУЕТу під час карантину нарівні з уже згаданими ресурсами Moodle із Jitsi Meet широко використовувати різні загальнодоступні сервіси для проведення навчальних занять зі студентами онлайн.

Найбільш поширеними сервісами для проведення онлайнових занять під час карантину, паралельно з застосуванням вже наявних дистанційних курсів у ПУЕТ, стали сервіси для проведення аудіо та відео конференцій – Zoom та Skype та найпопулярніші меседжери – Telegram та Viber. Велике допоміжне значення у налагоджені роботи на щоденних онлайнових парах мали сервіси Google, а саме: Google disk, Google docs, Google classroom, Google forms, та інші. Безперечною перевагами цих сервісів є: безкоштовність, загальнодоступність, інтуїтивна зрозумілість й простота використання на будь яких сучасних гаджетах – від стаціонарного комп'ютера до смартфона. Усі вищезгадані сервіси Google також легко поєднувалися із будь-яким способом онлайнового зв'язку викладача зі студентами (як то аудіо чи відео конференція) та дозволяли проводити повномасштабні й функціональні практичні навчальні заняття при викладанні соціології, проводити соціологічні опитування, здійснювати контент-аналіз тощо.

Безпосередній контакт викладача зі студентами аудіо-візуальний поєднаний з наочністю роботи в Google сервісах (створення анкетного опитування в Google forms, побудова діаграм в Google таблицях і Google classroom, обговорення практичних завдань за допомогою Jamboard) допомогла не тільки не збавити темпи навчання під час вимушеного карантину, а ще й сприяло формуванню позитивного настрою до навчання в онлайн форматі.

Отже, сьогодні дистанційне та онлайн навчання варто сприймати не як суперника класичної університетської освіти, а як одне з новітніх досягнень інформаційно-комунікаційних технологій, яке збагачує характер уже стійких освітніх практик, розширивши та доповнивши існуючі можливості класичної системи навчання.

Список використаних джерел

1. Міністерство освіти і науки України. Наказ від 21.01.2004 № 40 «Положення про дистанційне навчання». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0464-04.
2. Міністерство освіти і науки України. Наказ від 25.04.2013 № 466 «Про затвердження Положення про дистанційне навчання». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13.
3. Полтавський університет економіки та торгівлі/Головний центр дистанційного навчання. URL: https://el.puet.edu.ua/about/